

Dôvodová správa

I. Všeobecná časť

Zastupiteľstvo Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 26. septembra 2016 Uznesením č. 416/2016 v súlade s ust. §11 ods. 2 písm. q) zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 302/2001 Z.z.“) schválilo Štatút Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „štatút“). Na základe Článku 26 ako súčasť Štvrtej časti „štatútu“ tento dokument upravuje verejné uznania Trenčianskeho samosprávneho kraja. Tými podľa „štatútu“ sú Cena Trenčianskeho samosprávneho kraja udeľovaná Zastupiteľstvom Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „Cena TSK“) a Cena predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja udeľovaná predsedom (ďalej len „Cena predsedu“).

Podľa štatútu Trenčiansky samosprávny kraj do konca apríla príslušného roku zverejní prostredníctvom tlačenej a elektronickej médií výzvu na predkladanie návrhov na udelenie verejných uznaní Trenčianskeho samosprávneho kraja. Návrh na ocenenie jednotlivcov alebo kolektívov môžu predkladať poslanci zastupiteľstva, orgány štátnej správy, samosprávy, verejnoprávne inštitúcie, občianske združenia, právnické alebo fyzické osoby. Návrhy na ocenenie jednotlivcov alebo kolektívov sa predkladajú do 30. septembra príslušného kalendárneho roka Úradu TSK. Návrhy doručené po tomto termíne sa nezohľadňujú. Spravidla sa udeľujú tri (3) Ceny TSK a tri (3) Ceny predsedu v jednom kalendárnom roku. Cena TSK a Cena predsedu sa odovzdáva jedenkrát ročne slávnostným spôsobom na stretnutí s významnými osobnosťami TSK.

Cena TSK je verejným ocenením občanov Slovenskej republiky, ako aj cudzích štátnych príslušníkov, jednotlivcov a kolektívov, za dlhoročný mimoriadny prínos pre rozvoj Trenčianskeho samosprávneho kraja a mimoriadne významné zásluhy vo všetkých oblastiach spoločenského, hospodárskeho a kultúrneho života. Cenu TSK predstavuje umelecké stvárnenie krajskej dominanty – Trenčianskeho hradu na skalnom brale z dielne Strednej odbornej školy sklárskej, ktorá je od 1. septembra 2019 jednou z dvoch organizačných zložiek Spojenej školy Púchov. Súčasťou diela je v súlade so štatútom erb TSK a nápis „Cena Trenčianskeho samosprávneho kraja“. Udelenie Ceny TSK schvaľuje Zastupiteľstvo Trenčianskeho samosprávneho kraja spravidla na svojom poslednom pracovnom zasadnutí v príslušnom kalendárnom roku, a to na základe odporúčania Komisie pre udeľovanie Ceny TSK (ďalej len „komisia“). Závery komisie v písomnej forme majú pre Zastupiteľstvo TSK odporúčací charakter. Pri výbere kandidáta na udelenie ceny komisia prihliada na skutočnosť, aby ocenení boli, pokiaľ je to možné, zo všetkých oblastí spoločenského života. Komisia je zložená z podpredsedov TSK a predsedov komisií zriadených Zastupiteľstvom TSK, pričom každý predseda môže namiesto seba do komisie nominovať iného člena komisie.

II. Osobitná časť

Na výzvu Trenčianskeho samosprávneho kraja na predkladanie návrhov na udelenie verejných uznaní Trenčianskeho samosprávneho kraja do konca septembra 2019 zareagovalo celkovo 9 navrhovateľov, ktorí na ocenenie verejným uznaním navrhli 11 laureátov, z toho 1 kolektív a 10 jednotlivcov.

Nakoľko novembrová schôdza Zastupiteľstva TSK konaná dňa 25. novembra 2019 je posledným plánovaným rokovaním Zastupiteľstva TSK v roku 2019 a s ohľadom na slávnostný ráz udeľovania verejných uznaní, Komisia pre udeľovanie Ceny TSK odporučila Zastupiteľstvu TSK počas rokovania dňa 25. novembra 2019 navrhovaného laureáta na udelenie Ceny TSK prerokovať s tým, že samotné uznanie bude udelené na samostatne zvolanej slávnostnej udalosti.

Na základe zasadnutia Komisie pre udeľovanie Ceny TSK zo dňa 11. novembra 2019 bolo Zastupiteľstvu Trenčianskeho samosprávneho kraja odporučené udeliť Cenu TSK za rok 2019 vzhľadom na nižší počet nominovaných laureátov v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi a s dôrazom zachovať výnimočnosť udeľovania tohto uznania len jednému jednotlivcovi. Komisia odporučila Zastupiteľstvu TSK tento návrh schváliť na v poradí XX. Zasadnutí Z TSK v pondelok 25. novembra 2019 a cenu laureátom slávnostne udeliť v rámci samostatného slávnostného podujatia začiatkom budúceho roka.

Komisia pre udeľovanie Ceny TSK odporučila Z TSK udeliť verejné uznanie TSK za rok 2019 v podobe Ceny TSK:

a) Folklornej skupine Podžiaran

Folklorná skupina Podžiaran vznikla v roku 1982. Začiatky jej činnosti spadajú do šesťdesiatych rokov minulého storočia, kedy ju založili speváčky Vilma Šamajová, Helena Žilinčíková, Helena Turičíková a Helena Ceconíková. Neskôr sa k nim pridali aj muži. Hudobný sprievod tvorila heligónka, drumbľa a koncová píšťala. Hoci skupina po čase zanikla, jej zakladateľky vystupovali nepretržite až do jej oficiálneho vzniku v roku 1982. Podžiaran v priebehu týchto rokov pôsobil pod vedením A. Hromadíkovej, J. Šamajovej, I. Lališa, A. Lališa, P. Máčka, J. Meštíkovej a M. Moravíka.

V roku 2011 sa vedúcou stala Lenka Jandušíková, ktorá skupinu vedie dodnes. Niektorí starí členovia sa vrátili, noví pribudli, skupina sa omladila a v súčasnosti ju tvorí 31 členov. Zameriava sa hlavne na uchovávanie, prezentovanie a zaznamenávanie piesní a dávnych zvykov z oblasti Papradna, ktoré sú uverejnené v troch publikáciách, a to v knihe Autentické hodnoty v Javorníkoch ukryté, Ottitá potitá a Hori zeléné, vodi studzené. Súčasťou vystúpení skupiny je hra na koncovú a rífovú píšťalu, scény i zvykoslovné pásma.

Skupina stála pri zrode Jánskych slávností v Papradne – folklórneho festivalu *V srdci Javorníkvo* a vianočného koncertu *Od Betléma ňedaľeko*, účinkovala v rôznych televíziách od RTVS cez Senzi TV po Šláger TV, natáčala relácie Klenotnica ľudovej hudby a Studnička pre Rádio Regina, vydala 3 CD, najmä s piesňami z Papradna. Vystupovala na najväčších festivaloch na Slovensku – v Myjave, Východnej, Detve a v Dubnici nad Váhom. Svoje umenie predviedli členovia aj vo finále Zem pieva.

K doterajším najväčším úspechom skupiny patrí štvornásobná účasť na celoštátnych súťažiach. V roku 2013 spolu s Denisou Macošincovou získali strieborné pásmo v kategórii sólo/duo. V roku 2015 na súťaži Nositelia tradícií získali zlaté pásmo a špeciálne ocenenie za vokálnu interpretáciu (spev) so zvykoslovným pásmom Šibačari. Rok 2016 bol zatiaľ pre skupinu najúspešnejší, ženská spevácka skupina si odniesla zlaté pásmo a zároveň titul laureát – absolútny víťaz v kategórii speváckych skupín. Okrem toho si Patrik Kapráli vyspieval strieborné pásmo v kategórii sólista spevák a Michal Mahút bronzové pásmo v kategórii sólista inštrumentalista. Posledná účasť skupiny v súťaži Nositelia tradícií v roku 2018 v Zuberici vynesla Podžiaranu strieborné pásmo.

Obec Papradno, ktorá je miestom pôsobenia tejto folklórnej skupiny, sa v roku 2019 stala Dedinou roka. Samospráva z okresu Považská Bystrica presvedčila členov hodnotiacej komisie najmä významom, aký prikladá zachovaniu prírodného dedičstva a dedičstva predkov. Víťazstvo v súťaži bolo súhrou výbornej spolupráce Folklórnej skupiny Podžiaran, Koliby a miestnych podnikateľov.

Folklórna skupina Podžiaran je laureátom Ceny Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2019 za mimoriadny prínos v oblasti uchovávaní a prezentácie tradícií a zvykov z oblasti Papradna.

Návrh na ocenenie Folklórnej skupiny Podžiaran Trenčianskemu samosprávnemu kraju predložil starosta obce Papradno Roman Španihel.